

MR. KEMAL BAŠIĆ: „KOZARAC KROZ HISTORIJU“

Tuzla, 2005.

Rukopis „Kozarac kroz historiju” mladog tuzlanskog historičara mr. Kemala Bašića ima 93 stranice, i opremljen je naučnoistraživačkim aparatom koji broji 89 podložnih napomena. Na osnovu uvida u popis literature (68 bibliografskih jedinica), očito je da je pisan prema svim raspoloživim podacima koje daje aktuelna historijska literatura, uz određene potvrde kroz historijske izvore.

Čitajući knjigu „Kozarac kroz historiju” mr. Kemala Bašića barem donekle smo ohrabreni naporom koji je autor učinio da javnost upozna sa jednim od bosanskohercegovačkih gradova kroz duge i teške historijske procese. Riječ je, uvjetno, o manjem gradu o kojem su se informacije prenosile kroz usputne vodiče ili kroz marginalne bilješke u nekim opširnijim studijama. Ne treba zanemariti ni napor uglednog historičara-orijentaliste Hasana Škapura, koji je skoro cijeli svoj istraživački život posvetio prijedorskom kraju, pa i Kozarcu. Bašiću to nije bio kompleks, nego obrnuto. Uz poštovanje historijskog rada Škapura i drugih historičara, preduzeo je težak, ali zahtjevan i nužan posao - da kroz jednu novu historijsku retrospektivnu obradu historijski razvoj Kozarca i okoline od prvih tragova čovjekove prisutnosti na ovim prostorima (predhistorije) do tridesetih godina XX vijeka.

Kada se pročita knjiga „Kozarac kroz historiju”, postaje očito da je Bašić uspio u svojoj nakani. Složio je, na brižan i temeljit način, dugi historijski hod prostora i čovjeka, uz dužno i vrijedno poštovanje malobrojnih historijskih izvora i mišljenja u historijskoj literaturi, tako da se tekst čita kao uzudljiv i drag historijski rad. Bašić je utkao u svoje pisanje i brojna druga pomagala tamo gdje mu je nedostajalo bilo kakvih historijskih izvora. Tako, tu su dragocjeni opisi brojnih putopisaca koji su hodili Bosnom i Hercegovinom, od XVII vijeka do danas. Vrijedno

je i to kao pomoć tumačenju historijskih dešavanja, a po nama, i po činjenici da historičari ulaze u sebi slične prostore, kao što su historija književnosti, etnologija, arheologija i tsl.

U shematskom pregledu knjiga „Kozarac kroz historiju“ sadrži dijelove: *Predgovor* (str. 3-4), *Kozarac od najstarijih vremena* (str. 5-10), *Kozarac u XVI-XVIII stoljeću* (str. 11-29), *Kozarac tokom XIX stoljeća* (str. 30-56), *Kozarac u prvoj deceniji XIX stoljeća* (str. 57-64), *Vjerski život u Kozarcu* (str. 65-75), *Djelovanje društva «Gajret» u Kozarcu 30-tih godina XX stoljeća* (str. 76-86), *Literatura* (str. 87-89), *Sadržaj* (90-92), i *Bilješka o autoru* (str. 93).

Mišljenja smo da se knjigom „Kozarac kroz historiju“ mr. Kemala Bašića dobija jedna tačna i precizna slika ovog kraja u dugom historijskom prijelomu, da se proučavanja složenosti historijskih procesa ovim podstiču, te historija, kao nauka o prošlosti, dobija pravi svoj lik i oblik.